

Beleidsplan Stichting Industrieel Erfgoed Deventer 2015-2022

1. Inleiding

Doel van het beleidsplan is het vastleggen van de visie van de SIED. Dat gebeurt voor een periode van vijf jaar. Jaarlijks wordt ook een activiteitenplan gemaakt. De SIED kijkt naar de toekomst en bekijkt jaarlijks hoe het plan zich ontwikkelt en welke concrete activiteiten in het volgend jaar wenselijk en mogelijk zijn. Het beleidsplan is bestemd voor zowel intern gebruik als voor de relaties van de SIED. De SIED laat met het beleidsplan zien waar de SIED voor staat.

Een visie komt tot stand door continue gedachtevorming en is daarom aan veranderingen onderhevig. Het beleidsplan ziet de SIED als een hulpmiddel om de richting te bepalen. Het is niet een draaiboek voor de uitvoering. Interne en externe omstandigheden kunnen veranderen. Daarop speelt de SIED in. Jaarlijks bij de vaststelling van de begroting en het activiteitenplan voor het nieuwe jaar wordt vastgesteld.

Dit is het vierde plan. De eerste drie plannen beliepen de perioden 1998-2005, 2005 – 2010 en 2010-2015. Dit plan was bedoeld voor de periode 2015-2020. Door de coronapandemie kon het opstellen van een nieuw beleidsplan in 2020 geen doorgang vinden. Het bestuur heeft besloten de looptijd van dit beleidsplan met 2 jaar te verlengen.

2. Procedure van dit beleidsplan

Eerdere beleidsplannen werden in concept door het bestuur opgesteld en daarna voor een reactie in de werkgroepen besproken. Daarna stelde het bestuur het plan vast. Nu is gekozen voor een andere opzet. Voor het vaststellen van het beleidsplan is eind 2014 eerst een notitie opgesteld door het bestuur met discussiepunten en vragen voor de werkgroepen. Daarna heeft de voorzitter met alle werkgroepen een gesprek gehad aan de hand van de notitie. Na deze gespreksronde is het beleidsplan opgesteld.

3. Is Deventer nog een industriestad?

Deventer is bekend als handelsstad en kent na de bloei in de periode van de Hanze een langdurige periode van stagnatie. Daarin komt pas verandering wanneer in 1874 de Vestingwet wordt ingetrokken. Steeds meer fabrieken gaan zich buiten de binnenstad vestigen. De industrie in Deventer ontwikkelt zich in de tweede helft van de 19^e eeuw en in de eerste helft van de 20^e eeuw sterker dan in vergelijkbare andere steden zoals Zwolle, Kampen, Zutphen en Apeldoorn. In 1907 kenmerkt het Departement Deventer der Maatschappij van Nijverheid - in een boekwerkje dat wordt uitgebracht ter gelegenheid van de 130^e vergadering - Deventer als (echte) Industriestad.

De dominante positie van de industrie in Deventer neemt in de jaren 60 van de 20ste eeuw af. De maakindustrie wordt (te) duur in Nederland. Bedrijfssluitingen domineren het beeld. Na de grote bedrijfssluitingen zorgen automatisering, outsourcing en globalisering voor veranderingen in aard en omvang van de industriële werkgelegenheid. Deels komen de arbeidsplaatsen terug in andere sectoren zoals de dienstverlening. De Industrie is in 2013 de derde werkgever met 14% van de arbeidsplaatsen na Zorg (20%) en Handel (17%) .

4. Positie van de SIED

De sloopplannen voor de in onbruik geraakte bedrijfspanden in de Raambuurt in de jaren 90 van de 20ste eeuw zijn de directe aanleiding tot de oprichting van de Stichting Industrieel Erfgoed Deventer (SIED) op 3 juli 1995. Ook landelijk is er dan veel aandacht voor behoud van de Raambuurt met zijn kenmerkende combinatie van wonen en werken. In die beginjaren van de SIED ligt de nadruk op het behoud en de bescherming van industriële panden en complexen. De SIED heeft zich in de loop van de tijd breed ontwikkeld. Dat is deels een gevolg van het feit dat Deventer steeds minder een industriestad is maar komt ook door de interesse en ambities van de (leden van de) SIED. De aandacht is feitelijk al verbreed naar bedrijf & techniek en zelfs handel. Die verbreding van de focus is een goede en logische keuze. Behoud en herbesteding van industrieel erfgoed (de hardware) en de beschrijving van de sociaaleconomische aspecten van het industriële verleden van Deventer blijven een kerntaak.

5. Doelstelling en werkwijze van de SIED

In de statuten wordt de doelstelling van de stichting als volgt geformuleerd:

“De stichting heeft ten doel de stimulering van de bestudering, de inventarisatie, de documentatie, de geschiedschrijving, het behoud van monumenten van bedrijf en techniek in Deventer en omgeving, evenals publiciteit hieromtrent en voorts al wat bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin het van woord.”

Deze omschrijving is breed genoeg om geschikt te zijn voor de komende jaren.

De **werkwijze** van de SIED is de volgende.

De SIED heeft tot doel industrieel (lees ook bedrijf & techniek) erfgoed en industrieel gedachtegoed een grotere rol te laten spelen in de beleving en de omgeving van de inwoners van Deventer (en omgeving). Door het inventariseren, bestuderen, bewaren en bekend maken van dit erfgoed - bedrijfsarchieven, machines maar ook de fabrieken zelf – onderzoeken en benadrukken wij de betekenis die deze zaken hebben voor de Deventenaar. Tegelijkertijd wil de SIED er zorg voor dragen dat deze voormalige industrieën voor iedereen overal in Deventer zichtbaar zijn waar de gebouwen een nieuw gebruik kunnen bieden.

Het karakter van de SIED wordt bepaald door de groep vrijwilligers die qua interesse en professionele achtergrond breed geschakeerd is. Deze brede schakering is een groot goed en wordt gekoesterd. De SIED kan door zijn focus tijdig belanghebbenden, medestanders en partners bijeen brengen. De SIED initieert plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen waar de industriële identiteit/eigenheid een rol kan spelen.

Daarnaast organiseert de SIED onder andere ook exposities, geeft boeken uit, restaureert industriële voorwerpen en muurreclames en organiseert herdenkingen. De SIED biedt zich niet alleen aan als adviseur, ontwikkelaar, uitgever, onderzoeker of begeleider. De SIED is ook partner in kansrijke, gelijkgerichte projecten van overheid en particulieren en biedt zijn expertise ook buiten de eigen regio aan.

Samenwerking

De SIED is aangesloten bij het Netwerk Cultureel Erfgoed Deventer en is daarmee actief in het culturele landschap. Samengewerkt wordt wanneer dat past binnen de werkwijze en scope van de SIED. Samengewerkt wordt onder andere met Stadsarchief Atheneumbibliotheek, historische verenigingen, Leeuwenkuil/Kunstcircuit, Kunstenlab, Havenkwartier, Onvoltooid Verleden Tijd (OVT) en Verhaal van Deventer. Met erfgoedorganisaties zoals Vereniging Heemschut en Stichting Oud Deventer wordt nauw samengewerkt waar het om in kaart brengen en behoud van cultuurhistorische waarden gaat.

Doelgroepen

De SIED heeft tot nu toe geen specifiek beleid ten aanzien van doelgroepen. Hoewel de SIED zich in het verleden wel op jongeren heeft gericht (Project Deventer Blik) verdient die groep meer aandacht.

De samenwerking met de in educatie gespecialiseerde organisaties in het Netwerk Cultureel Erfgoed Deventer wordt de komende periode nadrukkelijker dan voorheen gezocht. In onze exposities zullen we ons ook meer richten op jongeren.

Communicatie

De SIED beschikt over de volgende communicatiemiddelen: de website www.sied.nl, de per kwartaal verschijnende nieuwsbrief, de eindejaarsbijeenkomst en de tweemaal per jaar verschijnende Nijvertijd. De website zal worden gemoderniseerd. De SIED gaat ook actief worden op Facebook en mogelijk ook op Twitter en Youtube.

6. Wat wil de SIED bereiken

- 1) Bijdrage leveren aan de beschrijving van de industriële geschiedenis van Deventer door een reeks van bouwstenen (onderzoeken, boeken en andere publicaties).
- 2) Inventariseren van roerende en onroerend industrieel erfgoed (gebouwen, producten, machines, documenten etc.), bijdragen leveren aan de bepaling van cultuurhistorische waarden en de industriële geschiedenis herkenbaar houden in de ruimtelijke omgeving. Het doel is het industrieel erfgoed toegankelijk maken en houden voor een breed publiek. Een eigen collectie streeft de SIED niet na.
- 3) Aandacht voor de technische en sociaaleconomische aspecten door middel van het maken, verzamelen en beschikbaar houden van beeld- en filmmateriaal, verhalen van de werkvloer en dergelijke.
- 4) De waarden van het industriële erfgoed als een wezenlijk onderdeel van het stedelijk culturele erfgoed aan het publiek overbrengen.

7. Huisvesting en financiën

De SIED heeft sinds 2004 een eigen locatie, eerst in de Zwarte Silo daarna op het Pothoofd. Eigen huisvesting is voor de SIED van groot belang, zowel vanwege de faciliteiten voor de actieve vrijwilligers als voor de herkenbaarheid en zichtbaarheid voor het publiek. Door aanwezig te zijn op locaties die nog in ontwikkeling moeten komen of zijn draagt de SIED aan de zichtbaarheid daarvan bij.

De SIED financiert zijn activiteiten voornamelijk met donaties van vrienden, bedrijven en particulieren, projectsubsidies, rondleidingen, lezingen en incidentele verhuur van de locatie passend binnen de doelstelling.

8. Tot slot

Dit beleidsplan is vastgesteld door het bestuur van de SIED op 27 augustus 2015 en verlengd tot en met 2022 door het bestuur van de SIED op 30 november 2021.